

8. květnem 1920, přešly na tehdejší nabyvatele bez ručení za dávku z majetku zcizitelů a zůstaly prosty tohoto břemene i při dalším zcizování, takže tu vůbec není břemene neb závady, ke kterému by se mohlo vztahovati smluvní ustanovení, o něž žalobce opírá svůj nárok.

Čís. 8961.

Je-li věc přikázána k výhradnému rozhodování rozhodčím soudům zřízeným podle ustanovení zákona, jest tím vůbec odňata působností řádných soudů a jest v takovém případě na místě obrana nepřipustnosti pořadu práva. Jsou-li však k rozhodování povoláni vůlí stran rozsudi anebo rozhodčí soudy uvedené v § 599 c. ř. s., jest podklad pro obranu nepřislušnosti řádných soudů.

Pro nárok lékaře proti okresní nemocenské pokladně na odměnu za léčení osob, jež nebyly podrobeny pojištění podle právních předpisů o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců, jest přípustným pořad práva.

(Rozh. ze dne 15. května 1929, R II 131/29.)

Lékař MUDr. B. byl pověřen okresní nemocenskou pokladnou v letech 1923—1926, by léčil její nemocné členy, příslušníky rodin a členy a rodinné příslušníky cizích pokladen předaných mu pokladnou do léčení. Žalující záložna, tvrdíc, že podle přesných záznamů Dr. B-a zůstala mu žalovaná okresní nemocenská pokladna dlužna 2355 Kč, kteroužto pohledávku Dr. B. dne 11. srpna 1926 postoupil žalující straně, domáhala se na žalované pokladně zaplacení 2.355 Kč. Žalovaná vnesla námitku nezhojitelné nepřislušnosti soudu, ježto předmětem žaloby jest pohledávka lékaře okresní nemocenské pojišťovny, dříve pokladny z oba-polného smluvního poměru a pro spory pokladních lékařů s pokladnami jest výlučně příslušným soud uedený v § 6 písm. g) zák. o nem. poj. čís. 457 z roku 1917, a tato výlučná nepřislušnost platí i při postupu žalobní pohledávky na postupníka proti tomuto. Soud prvé sto-lice odmítl žalobu pro nepřislušnost soudu. Důvody: Podle ná-zoru soudu jde v souzeném případě o námitku nepřislušnosti podle § 42 j. n., že sporná věc nespadá vůbec pod pravomoc řádných soudů, jsou-li tu podmínky podle zákona o nemocenském pojištění v § 6 písm. g). Mezi stranami je nesporno, že mezi Dr. B-em a žalovanou stranou byl poměr smluvní ve smyslu § 6 odst. g) zák. o nem. pojištění. Podle § 6 písm. g) zákona o nemocenském pojištění jsou povolány rozhodčí soudy, tam jmenované, k rozhodování o sporných nárocích ze smluvního po-měru mezi nemocenskou pokladnou a lékařem. V odstavci d) a e) téhož paragrafu mluví se o podstatě smluvního poměru, podle odstavce f) mají spory mezi nemocenskou pokladnou a pokladničními lékaři o pro-vádění smluv odklizeny býti především dohodovacími komisemi. Z toho jest patrné, že zákon klade důraz na předmět sporu, nikoli na strany rozepře. Rozhoduje povaha nároku a jest proto přikázáno rozhodčím

soudům rozhodování o sporných nárocích ze smluvního poměru mezi nemocenskou pokladnou a lékařem a nejsou jim přikázány spory jen mezi těmito stranami. O takový nárok jde v tomto sporu, což jest patrné ze žaloby, kterou žalován jest peníz dluhovaný žalovanou pokladnou lékaři za lékařské ošetřování jejích členů postoupený tímto lékařem žalobkyni. Postupem tím nezměnila se podstata nároku, jeho základem zůstal smluvní poměr mezi nemocenskou pokladnou a pokladničním lékařem a zůstává proto k rozhodnutí sporu i nadále příslušným rozhodčí soud podle § 6 písm. g) zák. o nem. pojištění. **R e k u r s n í s o u d** zamítl námitku nepříslušnosti soudu. **D ů v o d y:** Správně vytýká stěžovatelka napadenému usnesení nesprávné právní posouzení. Svědek Dr. B. dokázal, že na účet Okresní nemocenské pokladny léčil učně, tovaryše, služby, čeledíny, dělníky v cukrovarech a továrnách a příslušníky rodin těchto pojištěnců. To jsou vesměs osoby podléhající nemocenskému pojištění dnes podle § 2 zákona 221/1924 sb. z. a n., pokud se týče v té době, v níž žalobci nárok vznikl, podléhající nemocenskému pojištění podle zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák. a novely ze dne 4. dubna 1889, čís. 39 ř. zák. a 8. února 1909, čís. 29 ř. zák., ze dne 20. listopadu 1917, čís. 457 ř. zák., ze dne 15. května 1919, čís. 268 sb. z. a n., 22. prosince 1920, čís. 689 sb. z. a n. a 22. prosince 1921, čís. 489 sb. z. a n., což jest podotknouti proto, že zažalovaná pohledávka pochází z léčení žalobcem do 25. června 1926, vesměs z doby, než zákon 221/1924 nabyl účinnosti (§ 148 odst. 3 zákona 148/1925). Jest tudíž názor vyslovený v napadeném usnesení, že v případě osob Dr. B-em léčených jde vesměs o osoby uvedené v § 1 zákona 117/1926 mylný. Poněvadž tedy v tomto případě jde o nárok lékaře za léčení osob podléhající nemocenskému pojištění, jenž byl vznesen až po dni 1. července 1926, kdy nabyla účinnosti ustanovení zákona 221/1924, tu podle § 282 zákona 221/1924 nelze již použití při rozhodování o tomto nároku zrušeného zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák. a shora uvedených jej pozměňujících zákonů, zejména nelze tedy na souzený případ použití ani § 6 písm. g) zákona ze dne 20. listopadu 1917, čís. 457 ř. zák., podle něhož o sporných nárocích mezi lékařem a nemocenskou pokladnou rozhoduje, nebyl-li ve smlouvě s lékařem smluven jiný rozhodčí soud, rozhodčí soud úrazových pojišťoven dělnických, zřízený podle § 38 zákona ze dne 28. prosince 1877, čís. 1 ř. zák. z roku 1888, po případě podle § 15 cí. nař. ze dne 7. dubna 1914, čís. 80 ř. zák., jde-li o bratrské nemocenské pokladny, nýbrž jest použití při rozhodování o tomto žalobcově nároku § 1 j. n. v tom smyslu, že jest uznati řádný soud za příslušný k rozhodnutí o tomto nároku, poněvadž zákon 221/1924 nemá ustanovení obdobného, jako bylo ustanovení § 6 písm. g) zákona ze dne 20. listopadu 1917, čís. 457 ř. zák. a poněvadž toto posléz uvedené ustanovení již pro souzený případ neplatí. Že se toto ustanovení na souzený případ nevztahuje, plyne jednak z § 282 zákona 221/1924, podle něhož spory zahájené u dosavadních shora uvedených rozhodčích soudů, ale do 1. července 1926 ještě nevyřízené, rozhodnou nově zřízené rozhodčí soudy nemocenských pojišťoven. Platí tedy pro

případy, jako jest tento, kde jde o nárok, o nějž spor byl zahájen až po 1. červenci 1926 úsudek opačný, totiž, že o těchto nárocích rozhodčí soudy nemocenských pojišťoven nebudou rozhodovati, jak plyne i z výpočtu příslušnosti soudů, uvedených v §§ 196 a 220 zákona 221/1924 a vychází tedy z toho na jevo, že o sporném nároku jest rozhodnouti soudu řádnému, poněvadž pro takové případy, jako jest případ žalobců, soudní moc není zákonem přikázána jinému úřadu neb orgánu (§ 1 j. n.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu a potvrdil napadené usnesení s opravou, že námitka rekursním soudem zamítnutá je ve skutečnosti obranou nepřípustnosti pořadu práva.

D ů v o d y:

Strana žalovaná v dovolacím rekursu správně uvádí, že v tomto mezinárodním sporu nejde o námitku nepříslušnosti soudu, nýbrž o námitku nepřípustnosti pořadu práva. Námitka byla učiněna z toho důvodu, že předmětem žaloby jest pohledávka lékaře okresní nemocenské pokladny ze smluvního poměru a že pro takové spory jest výlučně příslušným soud uvedený v § 6 g) zákona čis. 457/1917 ř. zák., rozhodčí soud úrazových pojišťoven dělnických podle § 38 zákona ze dne 28. prosince 1887, čis. 1 ř. zák. z roku 1888. Toto původně zaujaté stanovisko strana žalovaná v dovolacím rekursu opouští, dovozujíc, že podle zákona čis. 221/24 sb. z. a n. nastoupily na místo rozhodčích soudů úrazových pojišťoven dělnických rozhodčí soudy podle §§ 196 a násl. tohoto zákona a že o souzeném případě má rozhodovati rozhodčí soud okresní nemocenské pojišťovny v U. To však na podstatě námítky nic nemění, ježto i příslušnost rozhodčích soudů podle zákona čis. 221/24 sb. z. a n. jest výlučná a nezakládá se na předpisech civilního řádu soudního o řízení rozhodčím (§§ 577 a násl. c. ř. s.), nýbrž na předpisech práva veřejného. Rozdíl mezi rozsudími, pokud se týče rozhodčími soudy ve smyslu civilního řádu soudního (§§ 577 a 599) a mezi obligatorními soudy rozhodčími, zřízenými vůlí zákonodárcovou (zákonem) byl vyličen zevrubně v rozhodnutí čis. 5286 sb. n. s. Rozdíl ten jest směrodatným pro vytýčení hranice mezi obranou nepříslušnosti řádných soudů a mezi obranou nepřípustnosti pořadu práva. Je-li věc přikázána k výhradnímu rozhodování soudům rozhodčím, zřízeným podle ustanovení zákona, je tím vůbec odňata působnost řádných soudů a v takových případech je na místě obrana nepřípustnosti pořadu práva (§§ 42 a 104 j. n., § 240 třetí odstavec c. ř. s.). Jsou-li však k rozhodování povoláni vůlí stran rozsudí (§ 577 c. ř. s.), anebo rozhodčí soudy uvedené v § 599 c. ř. s., je podklad pro obranu nepříslušnosti řádných soudů (§ 240 odstavec první a druhý c. ř. s. a rozh. čis. 2145, 2811, 3510 a 6734 sb. n. s.). Má tedy žalovaná strana pravdu, projevujíc v dovolacím rekursu názor, že v souzeném případě jde o námitku nepřípustnosti pořadu práva. Leč jinak nepodařilo se jí doličiti, že rekursní soud věc nesprávně posoudil. Žaloba byla podána dne 22. srpna 1926, tedy již za účinnosti zákona čis. 221/24 sb. z. a n., který počal působiti dnem 1. července 1926. Tímto dnem pozbyl platnosti zákon ze dne 30. března

1888, čís. 33 ř. zák., jakož i zákony jej pozměňující a doplňující, jmenovitě i předpis § 6 g), který zákonem čís. 221/24 sb. z. a n. nebyl v platnosti zachován ani převzat (§ 282 první odstavec tohoto zákona). Podle § 1 zákona ze dne 1. července 1926, čís. 117 sb. z. a n. zůstala sice v platnosti mimo jiná také ustanovení §§ 1 až 10 zákona čís. 33/88 ř. zák., to však jen ve prospěch zaměstnanců v § 1 zákona čís. 117/26 označených. V souzeném případě však o takové zaměstnance nejde, jmenovitě nejde tu o zaměstnance podrobené pojištění podle právních předpisů o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců, neboť podle zjištění soudu rekursního jest předmětem žaloby odměna MUDr. B-a za léčení učňů, tovaryšů, služek, čeledínů, dělníků v cukrovarech a továrnách, jakož i příslušníků rodin těchto zaměstnanců, tedy vesměs osob, které pojištění podle právních předpisů o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců podrobeny nebyly (§ 1 zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n.). Tato skutečnost jest pro posouzení věci rozhodnou (srv. rozhodnutí čís. 7954 sb. n. s.). K tomu budiž podotčeno, že strana žalovaná ve sporu ani netvrdila, že osoby, jež MUDr. B. léčil, byly u pensijních ústavů skutečně pojištěny. V rozhodnutí čís. 7314 sb. n. s. byla řešena otázka jiná, a poukazujíc na ně, činí tak žalovaná na místě nevhodným. Žalovaná doznala, že předmětem žaloby je pohledávka lékaře ze smluvního poměru, tedy z poměru soukromoprávního, a poněvadž, jak doličeno, předpisu § 6 g) zákona čís. 33/88 ř. zák., pokud se týče novely čís. 457/17 ř. zák. v souzeném případě použití nelze, jest oprávněn úsudek, že tato právní věc není působnosti řádných soudů odňata.

Čís. 8962.

Odklad exekuce vyklizením (zákon ze dne 28. března 1928, čís. 45 sb. z. a n.).

§ 1 zákona vztahuje se i na exekuci vyklizením bezplatného bytu zaměstnancova, a to i tehdy, byl-li naturální byt propůjčen zaměstnanci po 31. březnu 1928.

(Rozh. ze dne 15. května 1929, R. II 158/29.)

Žádosti dlužníka, by mu byl povolen další tříměsíční odklad exekuce vyklizením, soud první stolice vyhověl, rekursní soud žádost zamítl.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

V první stolici bránil se vymáhající věřitel proti tomu, by byl povolen odklad exekuce vyklizením, uváděje, že tu nejde o poměr nájemní, nýbrž o služební byt, a že strana povinná nekoná práce uložené jí služební smlouvou. V tomto přednesu lze spatřovati uplatnění důvodů uvedených